

K 40320006 : สาขามานุษยวิทยา

คำสำคัญ : สำนักทางชาติพันธุ์ของชาวจีนคาทอลิก

รૂงนภา พรหมณังวงศ์ : การธำรงชาติพันธุ์ของชุมชนชาวจีนคาทอลิกผ่านพิธีศพ : กรณีศึกษาชุมชนคาทอลิก บ้านบางนกแขวก ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม (ETHNICITY OF CHINESE CATHOLIC COMMUNITY THROUGH MORTUARY RITES : CASE STUDY CHINESE CATHOLIC COMMUNITY AT BAAN BANGNOK-KHUEK BANGNOK-KHUEK DISTRICT AMPHUR BANGKHONTHEE SAMUTSONGKHRAM PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : รศ. ปราณีย์ วงษ์เทศ. ISBN 974-653-359-2

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการปรับตัวทางสังคมวัฒนธรรมต่อสภาพแวดล้อมท้องถิ่น และบทบาทของคริสต์ศาสนาที่มีต่อวิถีชีวิตในชุมชนชาวจีนคาทอลิกบ้านบางนกแขวก ที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยศึกษาผ่านพิธีศพของชาวจีนคาทอลิก ซึ่งมีรูปแบบพิธีกรรมแตกต่างจากพิธีศพของคริสตชนทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของชุมชนชาวจีนคาทอลิกบ้านบางนกแขวก สะท้อนให้เห็นความต่อเนื่องของกระบวนการเผยแพร่คริสต์ศาสนาในสังคมไทย และการผสมผสานความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมภายใต้บริบทของสังคมไทยซึ่งนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของชาวจีนคาทอลิก

บูรณาการทางสังคมวัฒนธรรมของชาวจีนคาทอลิกบ้านบางนกแขวกเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทย ชาวจีนคาทอลิกกลุ่มนี้ได้ใช้คริสต์ศาสนาเป็นเครื่องมือเลื่อนสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ และใช้แสดงความแตกต่าง เพื่อแบ่งแยกกลุ่มของตนออกจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

พิธีศพของชาวจีนคาทอลิกบ้านบางนกแขวกสะท้อนสำนักทางชาติพันธุ์ของกลุ่ม ซึ่งถูกปิดกั้นการแสดงออกทางความเชื่อดั้งเดิม เพราะขัดต่อหลักคริสต์ศาสนา ดังนั้นชาวจีนคาทอลิกจึงได้ปรับพิธีกรรมตามความเชื่อดั้งเดิมเรื่องการนับถือและการปฏิบัติต่อวิญญาณบรรพบุรุษของชาวจีนให้สอดคล้องกับพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา ทำให้พิธีศพของชุมชนชาวจีนคาทอลิกแห่งนี้มีลักษณะพิเศษและเป็นรูปแบบพิธีกรรมเฉพาะกลุ่ม

ในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมชาวจีนคาทอลิก บ้านบางนกแขวกแบ่งแยกตนเองเป็นคนละพวกกับชาวจีนกลุ่มอื่น โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องแสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตาม การแสดงตนของชาวจีนคาทอลิกขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบทในช่วงเวลาหนึ่ง หากสถานการณ์สร้างแรงบีบบังคับให้เกิดความรู้สึกว่ากำลังสูญเสียสิทธิและผลประโยชน์ แล้วสำนักทางชาติพันธุ์ก็จะแสดงออกมากเพื่อปกป้องตนเอง

ภาควิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา ๒๕๔๔ลายมือชื่อ

นักศึกษา รૂงนภา พรหมณังวงศ์

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ X ✓